

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. gruodžio 21 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Alės Bukavinienės ir Artūro Driuko (kolegijos pirmininkas), susipažinęs su 2023 m. gruodžio 4 d. paduotu **suinteresuoto asmens R. Z.** kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo 2023 m. lapkričio 23 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones,

nustatė:

Bylą anksčiau buvo nagrinėta kasacine tvarka. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. rugsėjo 14 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e3K-3-230-611/2023 byla grąžinta nagrinėti iš naujo apeliacinės instancijos teismui.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. rugsėjo 14 d. nutartyje, be kita ko, išaiškinta, kad teismo leidimu nemokumo administratoriaus ar antstolio gali būti parduodamas bankrutuojančiam asmeniui ir trečiajam asmeniui bendrosios nuosavybės teise priklausantis turtas, kai trečiajam asmeniui nėra iškelta bankroto byla, kai: (i) yra vykdomas išieškojimas iš kito nebankrutuojančio bendraturčio; (ii) kito nebankrutuojančio asmens skolų išieškojimas yra nukreiptas būtent į turtą, bendrosios nuosavybės teise priklausantį kartu su bankrutuojančiu asmeniu; (iii) toks turto pardavimas tikėtinai leistų už jį gauti didesnę kainą negu jo pardavimas dalinis; yra gautas bendraturčio pritarimas dėl tokio pardavimo arba ir nesant jo pritarimui, jeigu nesutikimas nėra pagrįstas. Byloje teismas nustatė, kad antstolio vykdomas skolų išieškojimas iš R. Z., taip pat pripažino, kad viso turto pardavimas leis turtą parduoti brangiau. Tačiau nėra aišku, ar R. Z. skolų išieškojimas yra nukreiptas į bendrą su bankrutuojančia V. Z. turtą, jeigu ne – kokių pagrindų jis užbaigtas ar nutrauktas. Šioms aplinkybėms aiškintis, jas nustatyti Lietuvos Aukščiausiasis Teismas perdavė bylą nagrinėti iš naujo apeliacinės instancijos teismui.

Bylą iš naujo išnagrinėjęs Kauno apygardos teismas 2023 m. lapkričio 23 d. nutartimi paliko nepakeistą Alytaus apylinkės teismo 2022 m. gruodžio 8 d. nutartį leisti bankroto administratoriui parduoti visą bankrutuojančiai V. Z. ir R. Z. bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklausančią turtą – žemės sklypą.

Kauno apygardos teismas 2023 m. lapkričio 23 d. nutartyje, be kita ko, nustatė, kad pasikeitus aplinkybėms vykdomojoje byloje Nr. 0190/19/01120 išieškojimas iš skolininko R. Z. jau yra nukreiptas ir į ginčo žemės sklypą (*duomenys neskelbtini*), kadangi 2023 m. gegužės 2 d. turto arešto aktu Nr. S16-141000 minėtas žemės sklypas yra areštuotas. Todėl egzistuoja Fizinio asmens bankroto įstatymo (FABĮ) 27 straipsnio 8 dalies taikymo sąlygos teismo leidimu parduoti įkeistą turtą kaip vieną turčinį vienetą išdavimui.

Kasaciniu skundu suinteresuotas asmuo R. Z. prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2023 m. lapkričio 23 d. nutartį ir Alytaus apylinkės teismo 2022 m. gruodžio 8 d. nutartį, ir priimti naują sprendimą – kreditoriaus Luminor Bank AS prašymą dėl turto pardavimo V. Z. fizinio asmens bankroto byloje atmesti.

Suinteresuoto asmens kasacinis skundas grindžiamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Suinteresuoto asmens kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Suinteresuotas asmuo kasaciniame skunde nesutinka su skundžiamomis teismų nutartimis ir nurodo, kad 2023-09-27 kreditorius Luminor Bank AS į bylą pateikė duomenis iš antstolio Eduardo Sergėjevo vykdomos vykdomosios bylos Nr. 0190/19/01120 ir kreditorius paaikškino, kad šiuo metu bendras R. Z. ir V. Z. turimas nekilnojamas turtas yra areštuotas R. Z. vykdomojoje byloje Nr. 0190/19/01120, tačiau turto realizavimo klausimas nebuvo pradėtas, o skola išieškoma tik iš R. Z. gaunamos pensijos. Pagal Luminor Bank AS pateiktus duomenis buvo aiškiai matyti, jog R. Z. vykdomojoje byloje skolos išieškojimas į žemės sklypą niekada anksčiau nebuvo nukreiptas, atitinkamai jis niekada nebuvo užbaigtas ar nutrauktas. Šis turtas R. Z. vykdomojoje byloje iki tol net niekada nebuvo areštuotas, o areštas buvo pritaikytas tik po bylos išnagrinėjimo pirmosios instancijos teisme. Tai reiškia, kad pirmosios instancijos nutartis tuo metu buvusiomis aplinkybėmis yra aiškiai nepagrįsta. Bylos išsprendimas apeliacine tvarka pagal pasikeitusias aplinkybes, kurios neegzistavo nagrinėjant bylą pirmosios instancijos metu, laikytinas bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribų peržengimu.
2. Kasaciniame skunde teigiama, kad išieškojimo nukreipimas į turtą yra atskiras antstolio procesinis veiksmas vykdomojoje byloje, kuris yra inicijuojamas antstolio sprendimu (patvarkymu), kuriuo pradedamos turto realizavimo procedūros. Pagal Luminor Bank AS pateiktus duomenis antstolis iki šiol tokio sprendimo nebuvo priėmęs, todėl turto realizavimas vykdomojoje byloje nebuvo pradėtas. Turto arešto akto surašymas, į jį įtraukiant konkretų turtą, negali būti prilyginamas išieškojimo nukreipimui į turtą.

3. Kasaciniame skunde keliamas klausimas, kad apeliacinės instancijos teismas šiuo atveju netinkamai taikė FABI 27 straipsnio 8 dalį ir nesivadovavo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. rugsėjo 14 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-230-611/2023 24-27 punktuose pateiktais išaiškinimais, kadangi pritaikė FABI 27 straipsnio 8 dalį nesant būtinosios sąlygos – išieškojimo nukreipimo į bendraturčio turtą.
4. Kasaciniame skunde keliamas ir klausimas, kad apeliacinės instancijos teismas pakankamai daug dėmesio skyrė turto pardavimo ekonominio naudingumo analizei, tačiau neanalizavo suinteresuoto asmens nepritarimo pagrįstumo, nors remiantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. rugsėjo 14 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-230-611/2023 24 punkte pateiktais išaiškinimais, nustatymas, jog bendraturčio nepritarimas yra nepagrįstas, taip pat yra viena iš būtinų sąlygų FABI 27 straipsnio 8 dalies taikymui.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamos teismo nutarties motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamą tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Kadangi kasacinį skundą atsisakoma priimti, tai prašymas taikyti laikinas apsaugos priemones nenagrinėjamas.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti A. Z. 54 Eur (penkiasdešimt keturis eurus) žyminį mokestį, sumokėtą 2023 m. lapkričio 28 d. AB „Swedbank“ mokėjimo nurodymu Nr. 128.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Goda Ambrasaitė-Balynienė

Alė Bukaviniene

Artūras Driukas